

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestäminen

lv.2021-2022

Opekas lautakunta 16.11.2021

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Oppilaiden tarvitsema oppimisen tuki järjestetään lähikoulussa *joustavin, monipuolisin pedagogisin järjestelyin:*

- pedagogiset käytänteet
- oppimisympäristön järjestelyt
- pienryhmäopetuksena
- koulukohtaiset erityisluokat

Vaativinta erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus järjestetään

- kaupunkitasoisesti JYK-Juholan luokissa (13 luokkaa)
- kuntouttavissa Ompuluokissa (3 luokkaa), joista 2 Haarajoen koulussa ja 1 JYK:ssä
- Kalliomaan koulussa: tukijaksot ja avo-opetus 11-18 –vuotiaille erikoissairaanhoidossa (lasten – ja nuorisopsykiatria) oleville. Sekä tukijakso – että lukuvuoden mittaista koulupaikkaa haetaan yhteistyössä hoitavan tahon kanssa.

Iv. 2021-2022 oppimisen tuen järjestämisen painopisteet

Turvallisen kouluarjen varmistaminen.

Poikkeuksellisena aikana ja sen jälkeen on kartoitettava ja alettava paikata havaittua oppimis- ja hyvinvointivajetta heti, kun se on mahdollista

Kouluyhteisön yhteisöllisyyden tukeminen sekä yksittäisten ryhmien uudelleen ryhmäyttäminen lukuvuoden alussa ja aikana on tärkeää.

Tuki järjestetään aina pääsääntöisesti oppilaan omassa koulussa.

Mahdolliseen syntyneeseen hyvinvointi- tai oppimisvajeeseen vastaaminen

Miten oppimisvajeen kanssa pitäisi toimia?

- **Tuen tarpeiden** kartoittaminen, arviointi ja mahdollinen tutkiminen (luokanopettaja, aineenopettaja, erityisopettaja, koulupsykologi, kuraattori) → koko ryhmälle
- **Opetuksen ja ohjauksen suunnittelu** tämän tiedon perusteella, esim.
 - Opiskelutaidot ja työtavat - kertaus ja mallinnus
 - Tuntisuunnittelu - eriyttäminen
- **Interventiot**
 - Koko ryhmä, pienryhmä, yksilökohtainen
 - Toteuttajina luokanopettaja/aineopettaja, erityisopettaja, opiskeluhuollon henkilöstö
- **Keskustelut** opetusryhmän kanssa oppilaiden kokemuksista etä- ja lähiopetusjaksoilta
- **Yhteisöllisyyden vahvistaminen**
 - Ryhmäyttäminen
 - Turvallisuuteen ja yhdessäoloon liittyvien sääntöjen ja käytänteiden sopiminen ja huomion kiinnittäminen
 - **erityisesti** nivelvaiheissa olevat oppilaat

Opiskeluhoito ja oppilaiden hyvinvointityö kuuluu kaikille

- **Yhteisöllisen opiskeluhoito toiminnan tehostaminen:**
 - Systeminen suhdeperustainen hyvinvointityö
 - Tavoitteena saada laajennettua jatkossa systeminen, suhdeperustainen työ ohjaamaan kaikkien Järvenpään koulujen opiskeluhoitotyötä.
 - Oppilashuollon systemisen suhdeperustaisen toteuttamisen oppimiseverkosto opiskeluhoito kuraattoreille, psykologeille ja terveydenhoitajille käynnistyy 21.9.
- **Yksilökohtainen moniammatillinen työ oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tukena**
 - Yksilökohtaista opiskeluhoitollista sisältöä ovat kaikki yksittäiseen oppilaaseen liittyvät asiat, jotka eivät ole puhtaasti pedagogisia. Näitä ovat esimerkiksi oppilaan mielenterveyteen, perhetilanteeseen tai kiusaamiseen liittyvät asiat.

Tietoisuus siitä, miten ammattilaisina ymmärrämme roolimme lasten ja perheiden elämässä

Ei-systeminen

- Ongelma on **yksilössä** – lapsessa tai vanhemmassa korjataan lapsi/vanhempi kuntoon
- Keskeistä on **asiantuntijan** ongelmanmäärittäminen/diagnoosi
- Keskeistä on **määritellä syy ja seuraus**
- Keskeistä on ratkaista ongelmatilanteet **nopein konkreettisin toimin**
- Keskeistä on että **asiantuntija keksii ratkaisun**

Systeminen ajattelu

- Ongelma on lapsen, vanhempien ja/tai laajemman ympäristön välisissä **suhteissa** – korjataan suhteita
- Keskeistä on se, miten **lapsi ja läheiset** ymmärtävät tilanteen
- Keskeistä on **pohtia useita erilaisia selityksiä** ja tulkintavaihtoehtoja ja testata niitä
- Keskeistä on **pysähtyä yhdessä pohtimaan**, mitä ongelmatilanteiden takana ja kokeilla sitten eri keinoja, jotka voisivat auttaa
- Keskeistä on, että asiantuntija kuuntelee lasten ja läheisten ajatuksia ja **ratkaisuja etsitään yhdessä**

Miten oppilaan
tuki on
järjestettävä?
Mitä eroa on
yleisellä,
tehostetulla ja
erityisellä tuella?

Lähtökohtana kaikkien oppilaiden
opetuksen järjestämisessä on
lähikouluperiaate POL 6 §

Lähtökohtana on myös se, että erityinen
tuki järjestetään ”muun opetuksen
yhteydessä” eli yleisopetuksen
ryhmässä POL 17.1 §

- POL:n mukaan lähikouluperiaatteesta voidaan poiketa, kun osoitteen mukaisessa lähikoulussa ei ole tarjolla riittävää tukea eli käytännössä erityiseen tukeen kuuluvaa erityisopetusta

Yleinen tuki

- Yleisen tuen aikana **voidaan käyttää kaikkia perusopetuksen tukimuotoja** (lukuun ottamatta erityisen tuen päätöksen perusteella annettavaa erityisopetusta ja oppiaineiden oppimäärien yksilöllistämistä)
 - oppilaantuntemuksen lisääminen
 - oppilaan koulunkäynnin säännöllinen seuraaminen
 - opetustilanteeseen liittyvät **opetusjärjestelyt** kuten istumajärjestys, oppitunnin strukturointi ja tehostettu työskentelytaitojen ohjaus
 - opettajan toteuttama opetuksen **eriyttäminen** tehtävissä, ajankäytössä tai koejärjestelyissä
 - opettajan toteuttama **tukiopetus** tai **resurssiopettajan tuki**
 - opetusryhmässä on käytössä **koulunkäynninohjaajan tuki** tarpeen mukaan
 - **yhteisopettajuus** - ryhmän opetuksessa käytetään samanaikaisopetus-, pari- tai tiimimalleja
 - opetuksessa käytetään pedagogisina ratkaisuuina **joustavia ryhmiä**
 - opettajalla käytettävissä **erityisopettajan konsultaatio- ja ohjauspalvelut**.
 - **osa-aikainen erityisopetus**
 - **Oppimissuunnitelmaa** voidaan käyttää osana yleistä tukea.
 - sisältää soveltuvin osin samoja osa-alueita kuin tehostettua tukea varten laadittava oppimissuunnitelma.
 - Pidemmälle edistyneen oppilaan opiskelua voidaan syventää ja laajentaa oppimissuunnitelman avulla.

Tehostettu vai erityinen tuki

- Kumpikin pitkäaikaista ja säännöllistä tukea
- Kummankin tuen valmistelu perustuu opetus – ja opiskeluhuollon henkilöstön monialaiseen yhteistyöhön – tuen tarve arvioidaan ensisijaisesti oppilaan tilanteesta opetuksessa tehtyjen havaintojen perusteella
- Kummankin tuen täytäntöönpanon perustana on oppilaskohtainen suunnitelma (oppimissuunnitelma, hojks)
- Tehostetun tuen antamisesta ei tehdä hallintopäätöstä, erityisen tuen antamisesta tehdään (muutoksenhakumahdollisuus)
- **Tehostettu tuki on ensisijaista** ja erityistä tukea annetaan vasta kun tehostettu tuki ei riitä → erityinen tuki on jotain enemmän kuin tehostettu tuki eli **erityisen tuen aikana saa sellaista tukea, jota tehostetun tuen aikana ei saa**
- Tehostetun ja erityisen tuen välillä on perusopetuslain näkökulmasta eroa vain siinä, että vain **erityiseen tukeen kuuluu osa-aikaista erityisopetusta vahvempi erityisopetus** ja **vain erityisen tuen aikana on mahdollista poiketa perusopetuksen oppimäärästä oppimistavoitteita madaltamalla** (oppimäärän yksilöllistäminen)

Tehostettu tuki

- POL 16 a. 1 §: Tehostettu tuki sisältää oppilaalle annettavia, erityisesti 16, 31 ja 31 a §:ssa tarkoitettuja tukimuotoa ja tarvittavia pedagogisia järjestelyjä
- Oppilaalle, joka tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään **säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja**, annetaan pedagogiseen arvioon perustuen tehostettua tukea hänelle tehdyn oppimissuunnitelman mukaisesti.
- Tehostettu tuki järjestetään laadultaan ja määrältään oppilaan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.
- Tehostettua tukea annetaan silloin, kun yleinen tuki ei riitä, ja niin kauan kun oppilas sitä tarvitsee.
- Oppilaan tehostettu tuki suunnitellaan kokonaisuutena. Se on luonteeltaan vahvempaa ja pitkäjänteisempää kuin yleinen tuki. Oppilas tarvitsee yleensä myös useampia tukimuotoja.
- Tehostettu tuki annetaan muun opetuksen yhteydessä joustavin opetusjärjestelyin.
- **Voidaan käyttää kaikkia perusopetuksen tukimuotoja** (lukuun ottamatta erityisen tuen päätöksen perusteella annettavaa erityisopetusta ja oppiaineiden oppimäärien yksilöllistämistä).
- Osa-aikaisen erityisopetuksen, opintojen yksilöllisen ohjauksen ja kodin sekä kaikkien oppilasta opettavien opettajien kanssa tehtävän yhteistyön merkitys korostuu tehostetun tuen aikana.
- Opiskeluhuollon osuutta oppilaan hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä vahvistetaan.
- Tuki järjestetään opettajien ja muun henkilöstön yhteistyönä.
- Annettava tuki kirjataan *oppimissuunnitelmaan*.
- Oppilaan ja huoltajan kanssa tehtävän yhteistyön merkitys korostuu.
- Oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä seurataan ja arvioidaan säännöllisesti tehostetun tuen aikana.
- Mikäli arvioinnin perusteella todetaan tuen tarve muuttuneen tai annettu tuki ei hyödytä oppilasta, päivitetään oppimissuunnitelma vastaamaan uutta tilannetta.

Erityinen tuki

- Erityisen tuen päätös **tulee tehdä vain silloin, kun oppilaalle tosiasiallisesti annetaan erityiseen tukeen kuuluvaa erityisopetusta** ja (tai) hänen **oppimistavoitteitaan madalletaan opetussuunnitelmassa asetetuista yleisen oppimäärän tavoitteista.**
- Erityisen tuen antamisesta on päätettävä silloin, kun
 1. **Oppilas tarvitsee erityisopetusta ja osa-aikainen erityisopetus ei riitä**
 2. Oppilaan opetuksessa on poikettava perusopetuksen oppimäärästä, niin että oppilaalle **asetetaan opetussuunnitelman yleisiä oppimistavoitteita matalammat yksilölliset oppimistavoitteet**
- Erityiseen tukeen kuuluva erityisopetus annetaan joko samanaikaisopetuksena yleisopetuksen ryhmässä (lähtökohta), pienryhmäopetuksena tai erityisluokassa
- Erityisopetusta antaa erityisopettaja POA 1§ → erityisopetukseen kuuluvan erityisopetuksen voi antaa vain erityisopettaja (erityisluokanopettaja)
- Oppilaan opetuksesta vähintään 50% toteutuu erityisopetuksena
 - joustavat ratkaisut, yhteisopettajuus – luokan/aineen opettajan ja erityisopettajan / erityisluokanopettajan yhteissuunnittelu -, opetus ja oppilaan arviointi
- Erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta oppilaan tarvitsemasta, perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta.
- Erityisopetus ja oppilaan saama muu tuki muodostavat järjestelmällisen kokonaisuuden.
- Käytettävissä ovat kaikki perusopetuslain mukaiset tukimuodot.
- Erityistä tukea saava oppilas opiskelee joko oppiaineittain tai toiminta-alueittain.
- Mikäli oppilas opiskelee oppiaineittain, hän opiskelee eri oppiaineissa joko yleisen tai yksilöllistetyn oppimäärän mukaisesti.
- Erityisopetusta annetaan oppilaalle laaditun henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman mukaisesti.
- Erityisopetukseen sisältyvillä pedagogisilla ratkaisuilla pyritään ensisijaisesti turvaamaan oppilaan oppiminen.
- Oppilaalla on perusopetuslain mukaan oikeus saada oppimisensa tueksi tukiovetusta ja osa-aikaista erityisopetusta myös osana erityisopetusta.
- Oppimista tukevien erityisopetuksen pedagogisten ratkaisujen lisäksi erityistä tukea saavalla oppilaalla on oikeus myös muuhun tukeen. Tällaista muuta tukea ovat esimerkiksi ohjaus, yksilökohtainen oppilashuolto, tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä erityiset apuvälineet.

Konsultoiva
työ
koulujen
tukena

Tavoitteena:

löytää keinoja
haastavissa
tilanteissa
oppilaiden ja
opettajien tueksi

auttaa toimivien
oppimisympäristöjen
suunnittelemiseksi
oppilaan omassa
koulussa

Lähikouluja
tukeva
konsultoiva työ
ja
koulunkäynnin
tukijaksot

Konsultoiva erityisopettaja
Marianne Tuulkari-
Honkanen

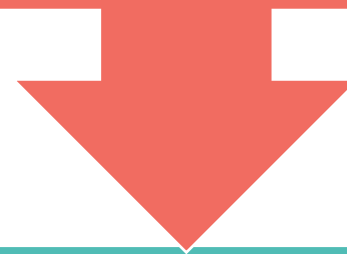
- p. 040 315 2838

Osallisuuspedagogi Laura
Manninen

p. 040 315 3943

JYK-Juholan konsultoiva työ

Vaativin erityinen tuki, laaja-alaiset,
monimuotoiset oppimisen haasteet.
Yksilöllinen oppimäärä.

Konsultointipyyntö virka-apulaisrehtori
Maritta Mäkipään kautta

p. 040 315 2161

Kuntouttavien Omppuluokkien psykiatriset sairaanhoitajat

Annika Karvinen, Marjut Kropsu ja
Pinja Laavola

Konsultointipyyntö Tiina Erkkilä-
Wahteran kautta p. 040 3152437

ALVA –
alueellinen
vaativa erityinen
tuki - opetus ja
opiskeluhoito

Kalliomaan koulu
/ sairaalaopetus

Selvittelyä, arviointia ja tukea vaativiin tilanteisiin

Tukijaksopaikat

Erytislukokanopettaja Tiina Sund p. 040-314 4397

(Psykiatrinen sairaanhoitaja p. 040-314 3918)

(Koulupsykologi p. 040314 3916)

Koulukuraattori Merja Willberg p. 040 314 3917

- suostumus konsultaatioon lupalomake →
- https://www.tuusula.fi/koulu/index.tpl?sivu_id=8415

Videopodcast

- [Kaikille yhteinen koulu, video podcast huoltajille - YouTube](#)